

עין משפט

נר מצוה

עו א טוש"ע י"ד ס' קטו

סעף א':

עב ב מ"י פ"ב מהל'

מאכלות

אסורות

הלכ' כו סמג לארן קמח

טוש"ע י"ד ס' קטו סעף

יד:

סמ:

ה'יה אוכל עמו עַל השולחן בו'. תימה דע"כ מיירי בלא הודיעו שמפליג מדשרי על הדולבקי וא"כ כי א"ל נמי הוי מווג ושותה אמאי אסור וי"ל דמ"מ כיון שהחזיק ידו למווג ולשתות לא מירתת כלל וכן על השולחן מהאי טעמא אסור וכן בסיפא דקתני חביות סתומות

כדי א שיפתח וישתוס ויסתוס ויגוב

אסורות ואע"ג דנתפס עליו כגנב על הזיוף ואמר לקמן (דף ע.) דנתפס עליו כגנב מותר מ"מ הכא שאני שא"ל הוי מווג ושותה ולכן לא מירתת כל כך כיון שהחזיק ידיו למווג ולשתות: **רבן שמעון בן גמליאל** הוא דלא

ידע מאי קאמרי רבנן. וא"ת ולימא ר' יוחנן דפליגי בשל"י (סיד ובשל) טיט ויהא רשב"ג כמשמעו וי"ל דגמרי גמירי ליה הכי: **והאידינא** דקים לין בר' אלעזר ^(א) ולא חייש לזיופא. ופירש"י כרשב"ג דלא חייש לשתומא תרוייהו כריבי הא דקים לן כרבי אליעזר וקים לן כרשב"ג דאי קי"ל כר' אליעזר לבד ולא כרשב"ג ה"א דנהי דלא חיישינן לזיופא דהיינו שסיר כל המגופה ויעשה אחרת תחתיה כר' אליעזר דאמר לא טרח ומויף מ"מ איכא למיחש לשתומא דליכא זיופא ואי קי"ל כרשב"ג לבד ה"א דנהי דלא חיישינן לשתומא מ"מ איכא למיחש לזיופא שסיר כל המגופה ויעשה אחרת תחתיה שזהו קל יותר לעשות ^(ה) מסתימה שאין צו טורח והלכן נקט תרוייהו כרשב"ג וכר' אליעזר: **מאי טעמא לא מותבינן חמרא**

משום שייבא. רש"י גריס שייכא בכ"ף משום דהיין נמשך ויולא דרך שם ובערוך ^(א) גריס שיבא צבי"ת על שם צרזא קטנה שסותמין ^(א) אותו צהו כמו שיבא דכשורא (פסהדרין דף 10:) והוא נקב קטן שעושין להרים ריח היין דרך שם וקורין לו שומיא"ל ומכאן משמע דמגופת חבית לבד הוי חותם אחד מדקאמר דוקא משום שייכא לא מותבינן חמרא ביד עובדי כוכבים ש"מ דהוי חותם אחד סתימת החבית כמו שהיא מגופה בטיט וכן משמע לעיל בסוגיא דלין מעמידין ^(דף 63.) דקאמר לאגא אפומא דחבייתא שריקא וחתמינא הוי חותם בתוך חותם משמע הא שריקא לחוד הוי חותם אחד אבל רבינו יצחק בן יהודה שלח לרש"י דוקא לחביות שלהם שהיו של חרס סגי בחותם אחד שעל פי החבית אבל בחביות שלנו שהם מנסרים

בבא להם דרך עקלתון. כשצנל חבית יכול לבא דרך עקלתון דמירתת השתא אתי: דאי סנא עובד כוכבים. עובד כוכבים שהיה מעביר כדי יין: **ועבד מאי דבעי.** ואפי' לא הודיעו שהפליג ליתסר: **מהלוקס בשל** סיד. צמגופה של סיד שהיא לבנה הוא דחיישי רבנן לשתומא

דכיון דלבן הוא לא מינכר בין חדש לישן: **אכל של טיט.** שהוא שחור צתחלתו ואע"פ שהוא נגוב אינו מלנין עד יוס או יומים דברי הכל לא חיישינן לשתומא דמינכרא שתימת החור ^(א) כשאר המגופה ואינו אסור עד שישהא כדי שיפתח ויגוף מגופה חדשה ותנגוב: **והלא שסומו ניכר.** אם היה נוקב חור הרי הוא ניכר: **בין מלמעלה.** שזה חדש והמגופה ישנה: **בין מלמטה.** כשיפתח ישראל את המגופה יראה מתחתיה אותה סתימה לפי שלמעלה ^(א) מירח העובד כוכבים והשווה סתומו אבל למטה לא יכול למרח ומכר: **אלא אי אמרס בשל סיד.** קאמרי רבנן הא לא ידיע סתומו מלמעלה והכי קתני בין מלמעלה בין מלמטה: **דחלים.** מתמלא הנקב מלמטה כלמעלה. חלים סלד"ר צלע"ז: **פשיטא.** דתנא סתם לן כוותיה ורבא מתני' אתא לאשמועינן: **מהו דסימא.** הא צבא דהיה אוכל עמו על השולחן סיפא דמילתיה דרבן שמעון ^(א) והוא קתני לה והכי קתני מתני' רבן שמעון אומר כדי שיפתח ויגוף ותיגוב היה אוכל עמו כו' ולא סתמא היא קמ"ל רבא דסתמא היא: **והספא דקצעינן הלכא רבן שמעון דלא חייש לשסומא.** לנקיבת חור שהוא צבא טורח משום דמינכר ולפתיחת חבית כולה נמי דחייש לה רבן שמעון לא קיימא לן כוותיה דהאי זיופא דטיריחא הוא ואנן קצעינן בלין מעמידין ^(לעיל דף 64.) הלכא כר' אליעזר דלא חייש לזיופא דחותם אחד האידינא אמאי לא מותבינן חביות סתומות ביד עובדי כוכבים: **משום שייבא.** נקב דק מאד שהוא צמגופת חבית להיות ריח היין יוצא ויש לחוש שמא יקדח שם א צמקלת ויטעום מן היין:

יִרְאֵה

מותבינן חמרא ביד עובדי כוכבים משום שייבא אמר רבא יְזוּנָה עוֹבֵרֶת כּוֹכְבִּים וישראל מסובין אצלה חמרא שרי נהי דתקיף להו יצרא דעבירה יצרא

מחזירים זה לזה אף כי יש חותם אחד על פי החבית מכל מקום יש לחוש שמא יתחוב העובד כוכבים חודו של סכין בין הנסרין או בין השוליים או אפי' בצמנע הנסר עצמו ולהוציא היין דרך שם ^(א) ולתחוב הכוס נגד הנקב ומיהו נראה לר"י שאין לחלק בין החביות שלנו לחביות שלהם שהרי לא מנינו שהקפיד התלמוד אפילו מאן דחייש לשתומא לא חייש אלא לנקיבה דמגופת החביות אבל לנקיבה דדופני החבית לא חיישינן וליכא למימר דהיינו דוקא צמגופה שהיתה של טיט היה יכול לעשות הנקב אבל לא בשל חרס דהא מגופה איירי צמגופה של חרס אלא ודאי היינו טעמא דלא חיישינן לקלקול לדופני החביות ה"ה בחביות שלנו מותר לשלוט יין בחותם אחד על פי החבית ודוקא כשחוזר ורואהו ומכיר את החותם אבל אם שלחו לחצירו והוא אינו חוזר ורואהו צריך חותם בתוך חותם ומיהו אם שולח כתב ידו והודיע לחצירו ענין החותם סגי בכך כמו צהכרת החותם דהעובד כוכבים מרתת מכתב כאליו היה הוא חוזר ורואהו ומכירו וכן משמע לעיל ואע"ג דקים לן כרבי אליעזר דסגי בחותם אחד מ"מ צעינן הכרת חותם משום דקשיא לן דרב אדרב כדפי' לעיל פ' אין מעמידין ^(שם ד"ה דאמר) וכן משמע נמי בצרייתא דקתני פ' אין מעמידין ^(סו:) השולח יין ביד כותי ושל ציר ושל מוריים ביד עובד כוכבים אם מכיר חותמו וסתמו מותר ואם לאו אסור אלמא צעינן הכרת חותם ואע"ג דר"ת מוקי לה לעיל כרבנן מדלא נקט יין גבי עובד כוכבים כדפ"ל מ"מ מדרבנן בציר ומוריים נשמע לר' אליעזר ציין והא ציר ומוריים לרבנן קתני בהך צרייתא דסגי בחותם אחד ואפ"ה צעי הכרת חותם ה"ה נמי יין לרבי אליעזר דאע"ג דסגי בחותם אחד מ"מ צעינן הכרת חותם ועוד יש ליישב הצרייתא כרבי אליעזר כדפ"ל לפי' רש"י הלכן שמעינן מיניה דאף לר' אליעזר צעינן הכרת חותם מיהו מדקאמר הכא צשמעתין דקיימא לן כרבי אליעזר דלא חייש לזיופא משמע לישנא דלא חיישינן לזיופא כלל דסגי בחותם אחד אפילו בלא חוזר ומכירו דודאי לא טרח ומויף כלל וגם מנהג העולם היה צשכנר לשלוט יין בחותם א' בלא חוזר ומכירו ואע"ג דלרב ודאי צעינן הכרת חותם כדפ"ל פ' אין מעמידין ^(שם ד"ה דאמר) דלכ"כ קשה דרב אדרב מ"מ לא קי"ל צבא כרב אלא קיס לן כסתמא דתלמודא דשמעתין וכדפרישית וצרייתא דלעיל נמי דציר ומוריים שהצאתי יש ליישב דלא אסרה הצרייתא אפילו בלא הכרת חותם דהא דקתני צצרייתא אם מכיר חותמו וסתמו מותר ואם לאו אסור אינו רואה לומר אם לאו ^(א) שהלך הישראל ראשון להכירו דאסור אלא ה"ק ואם לאו שהלך לראותו ולא היצן שהוא כמו שעשאו או שכה היאך צתמנו ואינו יודע אם הוא כמו שחתמו אם לאו אסור ואז הוא גרוע טפי מאילו לא הלך כלל לראותו שהרי עתה שראהו ואינו מצחין אם הוא כמו שעשאו יש הוכחה קלת שזייפו העובד כוכבים אבל ודאי אם לא הלך ואינו רואהו כלל הישראל ראשון אחרי שחתמו אלא שהישראל שני מאלו

חתום

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) בב"א צבאה, (ב) וצרש"י צבר"ף איתא מיתקת, (ג) כדי שיסתוס ויסתוס כל"ל רש"א וע"ש, (ד) ל"ס מ"ן, (ה) ערך שך א ע"ש דלפנינו ליתא ק"ל, (ו) חותן צה. יעב"ץ, (ז) צ"ל ולתפוס. רש"א, (ח) אולי צ"ל שלא הלך,

גליון הש"ס

נב' אמר רבא הלכה ברישב"ג. עיין צ"צ דף קלג ע"ב צבש"ס ד"ה ת"ש:

הגהות הב"ח

(א) גמרא ואני אבא אמיכס: (ב) שם בפיסקא המנח יינו בקרון או בספינה כר' המניח עובד כוכבים בחנותו כר' ולירכא וכו' וחזי לי כל"ל וזאת ה' נמחק: (ג) שם והלא שתומו ניכר כל"ל וכן בכל העמוד: (ד) שם היה אוכל עמו על השולחן והניח וכו' ולגין על הדולבקי והניחו ויאל': (ה) רש"י ד"ה בין מלמטה וכו' שלמעלה ממרח העובד כוכבים: (ו) ד"ה מהו וכו' דרבי שמעון הוא והוא: (ז) תוס' ד"ה והאידינא דקים לן כר' אליעזר דלא חייש לזיופא וקרי"ל כרשב"ג כל"ל ומינת ופירש"י נמחק: (ח) בא"ד קל יותר לעשות משתומא שיש צו טורח:

לעזי רש"י

סלדו"ר ^(שולחן ערוך). לרחק.

מסורת הש"ס

(א) [וְלֵיל סָאָה], (ב) [וְלֵילַת בְּרִיךְ וּבְרָאָה], (ג) [וְלֵיל וּלְיֵהוּ אֵל דִּיעוּ כִּי־אֵל בְּרִיךְ וּבְרָאָה], (ד) שבת קנג:, (ה) דגם ה' דרים רק ממזעט עובדי כוכבים ועי' בתוס' ב"ב נה: ד"ה ר"א וברא"ש דלפניהם היטב], (ו) [בִּילַת טו. ע"ש], (ז) [ועי' תוס' ב"ב נה: ד"ה ר"א כי בַּיּוֹר נכון על סוגיא דהכא], (ח) פסחים י. ב"ב נה: טהרות פ"ו מ"ה, (ט) [עי' טהרות פ"ו משנה ד], (י) ל' וּבְדִלְגָּא ל"ל הוּא מוּזוּ וְשׁוּתָה אִי־אִי שַׁעַל הַשּׁוּלְחַן מוֹתֵר וְאִי־יֵר הַכֹּס שִׁבְאָה שׁוּתָה מֵיִינוּ. שְׂבִיאָה וְעִין בְּהַר"ש ס"י טז,

הגהות הב"ח

(א) גבי' ההוא אושפיא. כי ע"כ ס"פ ר"י איתא עובדא כי הא הוא כרכא ע"ש בפ"י רש"י ותוס': (ב) רש"י ד"ה ואי לית וכו' דכיון דבבבול: (ג) תוס' ד"ה (נדף הקודם) מאי שעמא וכו' מיהו נראה דהיינו ככ"ל ומסת' זה נמחק: (ד) ד"ה שמע וכו' שמפליג דמי וברבא אמר לו דמי מוזג ושותה אי גמי שאפילו על השלחן מותר ורבא מייירי שכל א' שותה מייני הס"ד:

מוסף רש"י

אם נתפס עליו כגגב. אם עובד כוכבים תלם הוא וס' אמת שפניו היער עליו ואם יתגלוהו נוגע נתפס עליו כגגב, שרי. בשמיה ואם לאו אסור אף בהנאה דודאי נגע ויעיל א.ה. הנכנס לבקעה. הכרה שדות הקמטים יחד קרי בקעה (פסחים א.). בימות הגשמים. היו בקעה רשות שפניו המה לטומאה מפני שגבר למח הרע ואין רשות לכל אדם ליכנס לה, וק"ל ספק טומאה ברשות היחיד ספקו טמא (שם), בשדה פלונית. כלומר באתת השדות ויודעין אט בחלו היא וכל שדה ושדה מסוימת במצריה (שם), במקום הלז. בבקעה זו (שם), ספק ביאה טהור. ר"א לא חשב ליה ספק טומאה אא"כ נכנס לשדה אכל אינו יודע אם האהיל אם לא, אכל השתה היו ליה ספק ספיקא (שם) היכא דמתספקא ליה אם נכנס בלחות שדה, ואם מתנא' לומר נכנס ספק אם נז' מקום טומאה אם לאו וספק ספיקא הוא וטהור, אכל היכא דליכא אלא ספק מנע, דפשטא ליה דנכנס בלחות שדה אלא שספק לו אם נגע בקבר אם לאו, חדא ספיקא הוא טמא (רשב"ם ב"ב נה:).

יֵרָאָה דִּין נֶסֶךְ לֹא סָקִיף לֹהוּ. לנסוכי: צמריהו גרידא. דשצקה לֹהוּ לנסוכי: **דלַהֲדִי בִּיזְעָא שְׂרִי**. אף בשמיה דמירתת ולא נגע: **דַּהֲלִי גִיסָא וַהֲלִי גִיסָא אֶסוּר**. אף בהנאה. וכשאין נתפס על כניסתו כגגב עסקינן שהיה לו חלק ביין דאי נתפס עליו כגגב כוליה שרי.

ואית דגרסי הוו ביזייני דשא חורין

וסדקין ונקיעין. ובקעהו [שמות ד] מרגמו

ובזעור: **ישראל בעליונה ועובד כוכבים בטחונה**. ויין בטחונה ישראל רואהו מלמעלה: **שרי**. כל שרי דהכא שרי אף בשמיה דהא לא נגע קאמרינן וכל אסיר דהכא אף בהנאה ובכולהו הלכתא כרבא: **אי אית ליה לאישתמוטי**.

ולומר לכך נכנסתי סמכא דעמיה ולא מירתת דכי על להך ביתא מעיקרא אדעתא דלנסוכי על וסבר אי משכחו לי אשתמיטנא. ואע"ג דצמגע היין לית ליה לאשתמוטי אסור דאי לאו לנסוכי על למה ליה דעייל ולא דמי למניח עובד כוכבים בחנותו [ספ.]. דהתם דכיון דזרשות עייל וידעינן למאי עייל כל זמן שלא הודיעו שמפליג מותר דסבר אי נענשא השתא אחי וחזי לי: **ואי**. לית ליה לאישתמוטי שרי (ס) וכיון דבהול הוא על כניסתו מירתת ולא נגע: **נגעל הפונדק**. ונתייחד עובד כוכבים עם היין או שאמר ישראל לעובד כוכבים שמור עמוד מבחוץ ושמור: **אסור**. דחיישינן דלמא על כיון דאי"ל שמור סמכא דעמיה דמפליג מנייה: **שיפורא דני שימשי**. של ערב שבת שהיו תוקעין להגדיל בין קדש לחול: **ואי משום שבתא**. וא"ת דסמכא דעמיה דעובד כוכבים משום דלא אחי ישראל בשבתא האמר לי איסור גיורא כו': **פחות פחות מד' אמות**. ועומד לפוש וליכא עקירה מתחילת ד' לסוף ארבע: **טשא**. נתחבא: **ספק ביאה**. דלא ידעינן עובד כוכבים אי על אי לא על טהור ומשום הכי שרי דשני לן ספק ביאה מביאה ודאי וספק מגע: **בקעה**. שדות הרבה זו אכל זו בימות הגשמים שרועה היא ואין רבים דורסין אותה והוי רשות היחיד לטומאה וספיקא שאירעה צה הוי ספיקא טמא: **וטומאה צדה פלונית**.

באחת מן השדות ואין אנו יודעין איזו היא: **הלכתי במקום הלז**. בצקעה זו: **ספק מגע טמא**. דלאמר נכנסתי לשדה שהטומאה צה ואיני יודע אם נגעתי בטומאה אם לאו: **כיון דליכא דפסחי חזיות לשום ממונא**. וכיון דחזו דחמרנא הוא פרשי דצגניצותייהו טרידי ולא מנסכי: **הוי ספק ספיקא**. ספק ישראל ספק עובד כוכבים ואח"ל עובד כוכבים ספק נגע ספק לא נגע וצבא אפילו רצנן מודו וכי פליגי רצנן עליה דר"א היכי דמליא שדה טומאה דאי על לה לא אפשר דלא האהיל דליכא אלא חד ספק: רביתא

לאותה שדה אם לא נכנסתי (ר"א אומר ספק ביאה טהור ספק מגע טמא לא שאני התם כיון דאיכא

צו יין ופתחו רחצה קל הוא ליגע צה ורגילות ליגע צהן דרך מתעסק לא: **שמע ישראל** ק"ץ צ"ו.י. ודוקא היין שעל הדולצקי שרי כדתנן במתני' ורבא קמ"ל דקל כלוי כלא הודיעו שמפליג דמי (ר) אי גמי שאפי' על השולחן מותר ובדלא אמר לו הוי מוגז ושומה: **פתחו הבייתא טובא**. הכא לאו דוקא טובא כיון דתלינן צישראל אכל צסמוך הוי דוקא כיון דפתחו טובא ואית דל"ג טובא וגרס ליה צסמוך וכיון דליכא דפתחי לשום ממונא:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

ע.

חמוס מותר כדפרישית דלא חיישינן כלל לכתחילה לעשות כתב המותס או לחזור ולהכירו כדמשמע לפי הפשט ומ"מ נכון להחמיר לכתחלה אך דדיעבד אין להפסיד כיון דליכא חותם אפי' בלא כתב ומכירו כדפרישית ומיהו אין נכון אס אין אותו חותם אחד מאותיות כ"א ממגופות טיט כדפרישית דמגופת טיט חשיבא חותם אחד אז ודאי אינו מותר בלא כתב או הכרה אלא אם כן ראה השני שנשתלח לו היין קודם לכן את היין שהכלי נתגבר ועמה הוא הכיר את הכלי בטציעות עין ושאפילו אינו מכיר בחותם לפי שלא היה חמוס בלחותה שעה דלכ"כ נהי דלא חיישינן לזיופא מ"מ מנין לנו שהוא אותו חצית של יין ששלח לו חבירו שמה החליפו העובד כוכבים בחצית אחר שהיה צו יין צמגופה צטיט שגס חציות יין העובדי כוכבים פעמים שמגופים צטיט כמו כן לרין שהיה נסתם לגמרי הנקב קטן שקורין שושפריא"ל צלט"ז כדקאמר תלמודא משום שייכא אכל כשהוא חמוס בלחותיות אין לחוש לכל זה דודאי האותיות לא עשאן כי אם ישראל ומ"מ אין לסמוך על המגופה של טיט אך נכון הדבר לסמוס פי חצית ולמת עור הסתימה קצוה צמסמרות ולכתוב אותיות חזיין על העור וחזיין על דופני קרשי החצית שאם יגיביה עובד כוכבים העור לא ידע ליישבו ככתחלה ולמת חשוק שקורין לרקל"א סביב העגולים צמקוס שמחוצרים אל דופני החצית ולקוצעו שס צמסמרים מפני הנעורת התחוצה שס סביב שוליו שלא יוכל העובד כוכבים להוציא יין דרך שס ולתוחצן אחרי כן צמקומן הראשון וכן הצרות לחמוך ולקצוע עליהם עור צמסמרים או יקצוע נקרים לנסות כל השולים והצרות צסיגנון זה פירש רבינו צרוך על החתימה צפסק ומיהו נראה שכל זה אינו כי אם לכתחלה אכל דדיעבד סגי בחתימת פי החצית לצד כיון דלא חיישינן לדברי רבינו יצחק בן יהודה כדפרישי' לעיל דאף בהסרת הנעורת ירא הוא פן יתקלקל החצית צכך ולא יוכל לתקנו ככתחלה מיהו אין לאסור גס זה דדיעבד ומ"מ טוב להחמיר כדברי רבינו צרוך הואיל ונפק מפומיה ועוד דפירש רבינו צרוך שצריך שישלח כתב עם החותם או שיחזור [לראותו] ופירש רשב"ס צסס רש"י דכל מה שאנו אוסרים צהודיעו שהפליג היינו דוקא כשיש לחוש שמה עובד כוכבים גגב יין ונתן מים תחת ההסרון או החליף טוב צבר אכל מקוס שאין לחוש לכך כגון צמקוס מעצר צני אדם אפילו הס עובדי כוכבים דמרתת העובד כוכבים לגגוז אע"ג דהודיעו שהפליג מותר ולא חיישינן שמה נגע כיון שהעובדי כוכבים צומן הזה אינם צני ייסוך כך פירש רשב"ס מיהו נראה (ג) זה דהיינו דוקא בחציות או צדרדורים שאין להם רק פתח קטן למעלה אכל גיגית או קנקן וכוס שיש

פ"ה ט מ"י פ"כ מהל' שבת הלכה ז [ופ"ו שם הל' צב] סמג לאין סה טוש"ע א"ח ס' רכו סעיף ז:

פ"ו י מ"י פ"כ מהל' מאכלות אסורות הלכה כב סמג לאין קמח טוש"ע י"ד ס' קטן סעיף י:

פ"ו כ מ"י שם הלכה כט טוש"ע שם סעיף יא:

ע"ב א מ"י פ"כ מהל' מאכלות אסורות הלכה כו טוש"ע י"ד ס' קטן סעיף יד:

פ"ב ב מ"י שם הל' כא סמג לאין קמח טוש"ע י"ד ס' קמח ס"ג:

פ"א ג מ"י שם הלכ' כ סמג שם טוש"ע י"ד ס' קטן סעי' ט:

פ"ב ד ה מ"י שם הלכה י"ד ס' קטן סעיף ד וסעי' ה וס' קטן סעיף ה בהנה:

פ"ג ו מ"י שם הלכה יט סמג שם טוש"ע י"ד ס' קטן סעיף ז:

פ"ד ז ה טוש"ע שם סעיף ו:

פ"ה ט מ"י פ"כ מהל' שבת הלכה ז [ופ"ו שם הל' צב] סמג לאין סה טוש"ע א"ח ס' רכו סעיף ז:

פ"ו י מ"י פ"כ מהל' מאכלות אסורות הלכה כב סמג לאין קמח טוש"ע י"ד ס' קטן סעיף י:

פ"ו כ מ"י שם הלכה כט טוש"ע שם סעיף יא:

עין משפט
נר מצוה

פח א מיי פייצ מהל' מאכלות אסורות הלכה כג ועיין בהשגות ובכ"מ סמג לארין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף ב וספי' קחד סעיף טו]:
פח ב מיי שם פי"ג הלכה ג ועיין בהשגות ובכ"מ ולחס משנה סמג שם טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף ה:
צ ג מיי פי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכה ג:
צא ד מיי פי"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה ז סמג לארין שם טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף טו:

צה ה מיי [שם] ופי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכ' כא:

צה ו ז מיי פי"ב מהל' מטמא' משכב ומושב הלכ' כ:

צה ח מיי שם הלכ' יט ואע"פ שדיו מגעת מותר:

צה ט מיי שם ובלבד שלא תהא ידו מגעת ועיין בכסף משנה:

צו י מיי פי"ב מהלכות מאכלות אסורות הל' כד סמג לארין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעי' יב:

ע:

ההיא רביתא דהות נקיטא **אופיא** בידה אמר רבא חמרא שרי. פ"ה דוקא תינוקת שאינה יודעת צטיצ ניסוך ולא טרחה ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מלינו חלוק זה צשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא ה"ה גדולה אלא דעודלא

הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה מידי עכשיו דגם הגדולים אינם נקיאים צטיצ ניסוך:
אימר מגבה דחביתא קלמיתה. ולא נגעה ציין אלא מן האויר קלטתה אבל אי שקלתה מעל גבי היין יאסר מטעם נזק מיהו יש בספרים ישנים שקלתה ואפילו הכי שרי משום דלינה נקיאה צטיצ ניסוך ולא מסרה נפשה למינגע כפ"ה אבל בגדולה כיון דנקיטא אופיא איכא

למיחס:
ההוא פולמוסא דסליק לנהרדעא פתחו חביתא טובא א"ר חייא בר אבא עובדא הוה קמיה דר' יוחנן ושרא ולא ידענא אי משום דקבכר כר"א ב' ופריך **ספק ביאה ספק מגע** הוא. דודאי עובדי כוכבים נינהו ואע"ג דגבי גנזי דלעיל אמרינן דהוי ספק ציאה ספק אס אס הס עובדי כוכבים או אס הס ישראלים ה"מ גנבים דיט מהם שהם ישראל אבל פולמוסא סתם עובדי כוכבים הס דלי הוה ישראל היה הדבר ניכר ונדוע ומדלא נודע ש"מ שהם עובדי כוכבים וא"כ ספק מגע הוא וע"כ לא מטטר ר"א אלא צספק ציאה אבל ספק מגע טמא ומשני כיון דפתחי טובא ספק אדעתא דממונא ספק אדעתא דשמיה פתחו ופ"ה דפתחו יותר מכדי שמיה מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו ובגנבותייהו טרידי כפ"ה לפי שיטתו דלעיל ופירושו דחוק ועוד קשה דמ"ש גבי גנזי דאמר ספק ישראל נינהו וגבי פולמוסא אמר ודאי עובדי כוכבים נינהו א"כ ה"ל לתלמודא לפרש לכן פי' ר"ת לפי שיטתו דלעיל שפיר דר"א מטטר משום ספק ספיקא והכי פי' הכא ספק ציאה ספק מגע הוא פי' נהי דהוי ספק אס הפולמוסא הס עובדי כוכבים או ישראל כמו בגנבים מ"מ אס הס עובדי כוכבים ודאי נגעי וליכא רק חדא ספיקא דלא דמי להיחא דגנבים דלעיל דאמרינן דהוי ספק מגע אס נגעו אס לאו היינו משום דסתם גנבים אדעתא דממונא אמו אבל פולמוסא סתם צאים לאכול ולשתות כדאמר פרק שני דציצה (דף כא.) ושחטנו להם עגל והאכלנום והשקום וא"כ הוי ספק מגע משום דליכא אלא חדא ספיקא ובחדא ספיקא לא אמר ר"א ומשני

כיון דפתחו טובא יותר מכדי שמיה אימור אדעתא דממונא פתחו וא"כ הוי ספק ספיקא ספק עובדי כוכבים או ישראל ואת"ל שהם עובדי כוכבים שמא פתחו לשם ממונא ולא אדעתא דשמיה כיון דליכא טובא:

לא מסרה לה אלא שמירת מפתח. ולא סמכא אדעתא דליכא טובא:
כוכבים צביתו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שצבית ישראל היין מותר ואם אוכלים צבית אסור ואמנם אס מלאן ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוותיה אשכחן גבי צגדיו לענין עומאה שאם מלאן כמו שהניחם טהורים ואמרינן עלה וכן ציין נסך ואולי כשמחפשין אותו צכל מקום ובקרקע ובכתלים את מטמוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חציות הכניסו קנה ארוך לחפש צו אכן אס היה לישראל סימן וחצור צמנופה מותר דאם הסיקוה לחפש צה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי מישראל כלל:
פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' אדעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא והיינו משום דפולמוסא צאים לגבות מס המלך וארנונא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל צולשת אינם צאים כי אס דוקא לאכול ולשתות:

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

רבינא. תינוקת עובדת כוכבים:
אופיא. אשקומ"א של יין:
אימר מגבה דחציטא שקלתה. דדוקא רביתא דלינה יודעת צטיצ ניסוך ולא מסרה נפשה למינגע אבל גדולה מכי חזינן דנקיטא אופיא לא תלינן לקולא:
אע"ג דליכא סו. שאין שם אופיא עוד ואיכא למימר

הא ודאי צגו חציטא שקלתה:
אימר איסרמי. דהך אופיא הוה דהואי הסם:
פולמוסא. ראש הגיים שר לצא:
ולא ידענא אי. שרא משום ספק עובד כוכבים ספק ישראל וכר"א דאמר ספק ציאה טהור. ולקמיה פריך הא לאו ספק ציאה הוה דודאי עובדי כוכבים היו:
ישראל נינהו. ואולינן צמר רוצא דליכא ספיקא:
כיון דמפסחי טובא. הרבה יותר מכדי לורך שתייתן מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו ובגנבותייהו טרידי ודמי לצולשת שנכנסה לעיר צשעת מלחמה דקתמי מתנייתין [לקמן] אלו ואלו מותרות הלךך אע"ג דספק מגע הוה כיון דמוכחא מילתא לקולא כספק ציאה דמי:
מסוביתא. מוכרת יין צמות כמו וולל וסוצא (דברים כא) סבאך מהול צמים (ישעיה ה:)
אקלידא. מפתח ^(א) שמירת מפתחות ולא סמכא דעתה ליכנס ונתפסת כנגז:
יין נסך מיצטאי. צניחותא ומסייע לרב דמי:
למימרא דטהרות אלימי מיין נסך. מדנקט לה צלשון ק"ו:
שחלקה צמסיפס. מחינה נמוכה עם הארץ מלד זה וחצר שטטר טהרות מלד זה:

אינו עושה יין נסך. דנתפס עליו כנגז. אלמא טהרות אלימי:
מיסיצי. שמי חצירות וז לפנים מזו הפנימית של חצר:
וחילונה. הפתוחה לרה"ר של עם הארץ דאין לו לעם הארץ דריסת הרגל על הפנימית:
שוטח שס. צפנימית אבל אי הוי איפכא דחילונה של חצר מיון דהוי לעם הארץ דריסת הרגל צחילונה אין חצר שוטח שם פירותיו. מ"מ קשיא לרב דקתני אע"פ שידו של עם הארץ מגעת לשם:
הסם משום דנתפס עליו כנגז. דמה לו צפנימית אבל חלוקה דכתאר אחד דמי כי עייל ידיה לא מתפס כנגז:
אמלרי. דגג קמלרנא אני מכיון למדת צנין שאני רווה למדוד לכך הושטתי את ידי. לשון אחר מתשובת הגאונים מתמוגג אני אשטנדיל"ר צלע"ו וגרסי' אימלודי קא ממלדנא:
צלד גגו. שאינו גבוה ממנו וליכא למימר מתמוגג אני כשמושיטי ידו שם:
אנא דאמרי כרצג. דאמר לעיל וצלבד שלא תהא ידו של עם הארץ מגעת שם ולרב לא שאני ליה

צין שגג חצר למעלה צין שהוא שוה לו:
בתנ"י צולשם. חיל. על שם שמחפשין וחותרין קרי להו צולשת כדמתרגמינן ויחפשו ^(י) וצלש:
גב' כרקוס

כוכבים צביתו ונמסר להם את האוכלים ושותים ממה שצבית ישראל היין מותר ואם אוכלים צבית אסור ואמנם אס מלאן ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוותיה אשכחן גבי צגדיו לענין עומאה שאם מלאן כמו שהניחם טהורים ואמרינן עלה וכן ציין נסך ואולי כשמחפשין אותו צכל מקום ובקרקע ובכתלים את מטמוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חציות הכניסו קנה ארוך לחפש צו אכן אס היה לישראל סימן וחצור צמנופה מותר דאם הסיקוה לחפש צה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי מישראל כלל:
פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' אדעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא והיינו משום דפולמוסא צאים לגבות מס המלך וארנונא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל צולשת אינם צאים כי אס דוקא לאכול ולשתות:

ורמיניה

מסורת הש"ס

(א) טהרות פי"ו מ"א, (ב) מוספתא פי"ט דטהרות ה"ו, (ג) שם ע"ש וז"ע, (ד) נכתובת סו. שבת מא. נדה יג.], (ה) צבראשית מד,]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ההוא פולמוסא. כ"צ עיין פי' חזקת הצמים דף נה ע"ב צמוס' צד"ה ר' אליעזר מטטר: (ב) שם דמסרה לה אקלידא לעובדת כוכבים כ"ל ומינת מפתחה נתקח: (ג) ר' אליעזר מטטר: (ד) ר"ה שאני הסם משום וכו' דמה לו צפנימות. כ"צ עיין רש"י צב"צ דף י' ע"ב השעם דאני נתפס כנגז משום שיכול לומר כלי נפל מידי לכך צלמי הנה וקשה דהרי מיוין זה יכול לומר ג"כ כשנגסם לפנימי וז"ע:

לעזי רש"י

אי שקומ"א. קצ"ך. אשטנדיל"ר [אשטינדיליי"ר]. להפתח, להשתרע.

מוסף רש"י

בולשת. חילות גיים הבא לעיר על שם שמחפשין וצולשים את העיר קרי לה צולשת (שבת זח.) חיל. על שם שמחפשים כל העומותים (כתובות יז.). שמחשין ובחזין, כדמתרגמינן (צבראשית לא) ויחפש, וצלש (נדה יג.). בשעת שלום. כגון שהוא של אותה מלכות (שבת זח.).

מסורת הש"ס

(א) כתובות כו., (ב) נבמדר המשנה מותרים לומר לו., (ג) [לקמן עב.], ד) נבטריות יג.], (ה) [שבת נד.], ו) [עי' רש"י כתובות כו. ד"ס ברכות ועיקר], ז) רש"י מ"ו., (ח) [וע"ע תוס' יבמות לו. ד"ה הלכתא].

הנהגות הב"ח

(א) בשמחה אומנין ישראל כ"ל וחיבת של נמחק: (ב) גב' רב אשי אמר (לעולם אומא לך) תא"מ וי"צ בתוס' לא גרס ליה וכן משמע בפרש"י שלפנינו: (ג) [רש"י ד"ה ברכות מצויר מותרגמנין ברכומין ד"ה כל וכו' והא הכא: (ד) ד"ה לא והפס וכו' ומצהמותיהן העישרו למלך ישראל זה וכו' ואע"ג דקא יהיב ליה הא עובד כוכבים אין נסך והאי שרפל פרע ליה דמיה: (ה) ד"ה עול וכו' עול תחתי משמע כ"ל וחיבת הוי נמחק: (ו) ד"ה אכל וכו' מן העוול דביין דאפשר לטלוני פוזי אי בעי למיחב ליה: (ז) ד"ה המוכר וכו' בעובד כוכבים קונה הלכן כשמודד וחיינו משיכה וכו' והוא ליה: (ח) ד"ה מדה וכו' לא סמכא דעמיה שיבייל להעלות דמיו הרבה הלכן כי נגע וכו' מעות לישראל ואי"ה כל זמן שלא פסק לא סמכא דעתיה דעובד כוכבים ובגמרא מפרש לה: (ט) ד"ה משיכה כו' ישראל מבין משך: (י) תוס' ד"ה הא לא וכו' ומ"ה שרי רב כי האי וכו' דמשמע דה"ק: (יג) בא"ד כפוער חובר מיין נסך: (יד) ד"ה פרדשני וכו' חטים כו' כך פי' בקועתים: (טז) ד"ה רב אשי וכו' ופולגתא דרבי יוחנן ורשב"ל היא פ' הובב: (יז) בא"ד קא"ל רשב"ל פ' שני דבבורות משמיה דר' אשע"א: (יח) בא"ד להפטר מהן הבוררה הס"ד:

מוסף רש"י

ברקום. מזור מתרגמינן כרכוסא (כתובות כו.). פסולות. אסורות לנעליהן. דלשת כהן אסורה בלעולם

ברקום. (א) מתרגמינן מזור [דברים כ] (ב)ברקומין: כל כהנים הנמלאות בתוכה פסולות לנעליהן דלשת כהן אסורה אף בלעולם אכל אשת ישראל לא. הא הכא דשעת מלחמה היא וקמני אסורות דיש פנאי לנעול: **לנסך אין פנאי.** דלר' הניסוך לא תקיף להו וטרודין במלחמה: **לנעול יש פנאי.** דתקיף להו יצרייהו:

במתני' מוסר לומר לו סן לנו אם דמיה. דהא לא קנו לה והוא אינו חייב להן אלא מעות ותיניא לעיל (דף סד.) ישראל שנושה בעובד כוכבים מנה מוכר עבדות כוכבים והציא לו יין נסך והציא לו מותר: **גב' לא והפס עלי מנס המלך.** ארנוגא שהיו נוטמין מתבואותיהן ומצהמותיהן (ו) עישרו ישראל זה שחייב לתת למלך יין מותר לומר לעובד כוכבים הפס עלי אע"ג דקא יהיב האי עובד כוכבים יין נסך והאי ישראל הוא פרעיה דמיה כיון דהוא מצי לסלוקי לשליחא דמלכא בזוזי כי יהיב ליה עובד כוכבים יין נסך לאו שלוהיה דישראל הוא: **עול תחתי לעוול.** היכנס במקומי להפסם את השוטר כמו זה יעוול בעמי (שמואל א טו.) ל"א לשון אוצר שמומנה על אוצרות יין ושמן של מלך לגבות ולאזור: **עול תחתי קאמרם.** כיון דא"ל עול תחתי (א) הוי משמע הוי במקומי וכל מאי דיהיב ליה עובד כוכבים הוי כאילו יהביה ישראל דהא במקומו הוא: **הא.** דרב יהודה לא דמיא אלא לסיפא: **אכל אומר לו מלטני מן העוול.** (א) דאפשר לסלוקיה בזוזי הלכן למיחב ליה חמרא לאו שלוהיה הוא: **במתני' המוכר יינו לעובד כוכבים פסק.** עמו מעות עד שלא מדד דמיו מותרין. מפרש בגמרא טעמא איכא דמוקי לה משום משיכה בעובד כוכבים (א) קנה הלכן כשמודד

היינו משיכה וקנייה עובד כוכבים מיד דהוא ליה לישראל זוזי גבי דעובד כוכבים בהלואה ויין נסך לא הוי עד דנגע ביה: **מדד עד שלא פסק דמיו אסורין.** דעובד כוכבים לא קנייה במשיכה דכיון דלא פסק דמיו לא סמכא דעתיה (א) הלכן כי נגע ביה הוי יין נסך דישראל. ואיכא דמוקי לה כשהקדים לו עובד כוכבים מעות לישראל ובגמרא מפרש לה: **גב' משיכה בעובד כוכבים קונה.** אע"ג דלא יהיב עובד כוכבים דמי לישראל (א) משך מיניה קנייה וכן ישראל מעובד כוכבים: **פרדשני.** דורון: **ולא הדרי צהו.** השולחין אלמא במשיכה קניניהו המקבלין. ל"א מתשבות הגאונים פרדשני מי שיש לו כור חטיין למכור פוסק דמים ללווק והולך לבייתו ומשגר לו קב חטיין לראות כמה הן יפות ואם מעכב הלווקה אותו קב אללו מתקיים המקנה כמי אילו חפץ בהן מחזירו: **רב אשי אמר אינה קונה.** אלא במתן מעות קנו: **דרמוס רוחא.** גסות: **סנויפא.** מוכרי יין:

מדמשכיה

יוחנן לגבי רשב"ל ופולגתא (ב) היא דר' יוחנן פרק הובב (ב"מ מז.) ר' יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לירידיה דרשנין לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה ורשב"ל סבר משיכה מפורשת מן התורה בישראל וא"כ דרשנין לעמיתך במשיכה ולעובד כוכבים בכסף והכי מוכח בצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הובב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משום דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוא כדפי' דלא משום דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. ושם) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משום דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפטורה מן הצבורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פ' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משום דרבא ס"ל כוותיה פ' הובב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משום דההיא דהובב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני (ג) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משום דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש (ח והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפטורה מן הצבורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בציטו והעובד כוכבים יעוול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף עז.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד שזריך שיקנה דבר שעושה אותה טרפה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנם א"ז שיתן העובד כוכבים מעות שזה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששור יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משום ציטול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (ב) הבהמה: **שזקריין** זוזי מינייהו והדר ביי"ד אהו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה דממשכה עובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ד ורמי למונא דעובד כוכבים.** פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נוטמין ממחלה מ"מ הוי יין נסך בדרשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עא.

ורמינהי עיר שבבשורה ברקום. וא"ת דלמא ההיא מיירי לאחר גמר המלחמה דלז יש להם פנאי וי"ל דמשמע בכל ענין אפי' קודם גמר המלחמה: **הא לא דמיא אלא לסיפא אבל** אומר מלטני מן העוצר. פי' רש"י משום רבינו יחיאל דכי א"ל הכי מותר משום דמצי לסלוקי בזוזי מן העוצר וא"כ כי נמי יהיב העובד כוכבים יין לעוצר לאו שליחות דישראל קא עביד ומשו"ה שרי (א) כי האי גווגא אכל כי א"ל עול תחתי משמע הלשון היה תחתי במקומי וכל מה דיהיב כאילו יהיב ישראל דמי דהא במקומו הוא כפ"ה ול"ג דא"כ פשיטא דמלטני מן העוצר דשרי כיון דמיירי דיכול לסלקו לכן ג"ל שהישראל חייב למלך יין (א) (נסך) מ"מ שרי כי א"ל מלטני מן העוצר משום דמשמע ה"ק ליה סלק אותו צמה שסוכל אכל אינו מלווה לו לפרוע יין נסך ולכן שרי אפי' לא מצי לסלוקי בזוזי אלא ביין נסך ואפילו הקדים לו דינר ואמר לעיל (דף קג.) דלסיר גבי פועלים הכל שרי דהתם היינו טעמא משום דהוא מקדים לו הדינר בשביל שיתן מיין נסך לפועלים אכל הכל קא"ל שסלקנו במעות אס יכול הלכן לא חשיב כפוער (ב) יין מיין נסך אכל כי א"ל עול תחתי הוי כמו שא"ל פרע למלך תחתי כמו שאני חייב לו יין וגמלא פורע חובו מיין נסך ואפילו לא הקדים דינר אסור מטעם דפירשתי: **אמר אמימר משיכה בעובד כוכבים קונה תדע** דהני פרבאי משדרי פירשני אהדרי וא"א הדרי בהו. אומר ר"י דאין זה עיקר הטעם אלא משום דאמימר סביר כר' יוחנן דאמר מעות קונות ודריש לעמיתך בכסף לעובד כוכבים במשיכה כדאמר בצבורות (דף יג. ושם)

ומה שמציא רביה מפרדשני דפרסאי אין זה כ"א אמתלא בעלמא שמנהג אבותיהם מן הפרסיים שאינם חוזרים אחר המשיכה ש"מ שכן הדין: **פרדשני** דורונוות וא"א הדרי בהו. אלמא קנינו במשיכה ל"א מתשבות הגאונים מי שיש לו כור חטים כו' (ב) פי' בקונט' זה עיקר דלישנא קמא קני במתנה הוא והוא בא לומר דמשיכה קונה במקח וממכר ואורי' דאפי' למ"ד אינה קונה כרב אשי בסמוך ה"מ כגון דאיכא כספא אכל במציאה ומתנה דליכא כספא כ"ע מודו דקני במשיכה או בהגזה: **רב אשי אמר משיכה בעובד כוכבים אינה קונה.** לא לדיחויא בעלמא קאמר רב אשי הכי אלא לפי האמת כדמוכח במסכת צבורות פרק ב' (סא.) דקאמר רב אשי מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה אלמא הכי ס"ל לרב אשי הלכן ל"ג במילתא דרב אשי לעולם אימא לך פ"ת דאע"ג דרב אשי בתרא הוה לית הלכתא כוותיה בזהי אלא קי"ל כדאמימר דאמר משיכה בעובד כוכבים קונה דס"ל כר' יוחנן כדפירשית והלכה כרבי יוחנן סבר מעות קונות דבר תורה וא"כ לירידיה דרשנין לעמיתך בכסף ובצבורות והלכן משיכה בעובד כוכבים קונה כר' יוחנן ואע"ג דרבא קאמר התם פ' הובב קרא ומתניתין מסייע לרשב"ל לא משום דס"ל לרבא כרשב"ל אכל מ"מ לא קשיא לר' יוחנן דרבי יוחנן דחי להו שפיר כדפי' התם ותדע דהכי הוא כדפי' דלא משום דרבא סבר כרשב"ל קאמר הכי שהרי רבא גופיה פסיק פרק החולץ (יבמות לו. ושם) כרשב"ל לגבי ר' יוחנן בתלת וחשיב להו התם אכל בעלמא בכל המקומות הלכה כר' יוחנן ואם היה סובר רבא כרשב"ל בההיא דמשיכה מפורשת מן התורה א"כ ה"ל למיחשביה התם וליכא למימר דלא חש למיחשביה משום דמתניתין מסייע ליה לרשב"ל דהא בזהי תלת דקחשיב התם איכא דתניא כוותיה דרשב"ל ואפ"ה קחשיב לה התם אלא ודאי סבר כר' יוחנן בההיא דמעות קונות בישראל א"כ לעובד כוכבים במשיכה כדפי' א"כ המקנה בהמה לעובד כוכבים כדי לפטורה מן הצבורה לריך שימשכנה העובד כוכבים ובכך סגי בלא כסף מהיו רש"י פ' דמשיכה אינה קונה בעובד כוכבים אלא כסף דאין הלכה כר' יוחנן אלא כרשב"ל משום דרבא ס"ל כוותיה פ' הובב מדקאמר קרא ומתניתין מסייע ליה לרשב"ל וכי תימא א"כ אמאי לא חשיב לה בהחולץ בזהי הנהו תלת ז"ל משום דההיא דהובב משיכה קונה קא"ל רשב"ל פ' שני (ג) בשמיה דר' אשע"א ובפ' החולץ אינו זוכר אלא הנהו דקאמר רשב"ל משמיה דנפשיה דה"ג לא קא חשיב מילתא דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דפ' השוחט (חולין דף כט.) משום דמשמיה דלוי סבא אמרה רבי שמעון בן לקיש (ח והרואה לחוש לדברי רש"י ור"ת המקנה בהמה לעובד כוכבים לפטורה מן הצבורה לריך שיתן העובד כוכבים כסף וגם משיכת העובד כוכבים בסימטא או לרשותו של עובד כוכבים שהוא שלו ואם אין לו רשות לעובד כוכבים מקנה לו הישראל חדר בציטו והעובד כוכבים יעוול ויפתח דבהכי קני ליה לרשות כדאמר בגיטין פ' הזורק (דף עז.) ותיחוד ותפתח ואח"כ ימשוך העובד כוכבים בהמה לאותו חדר ובצבורות פ"ק (דף ג.) פליגי אמוראי מה לריך שיקנה העובד כוכבים מן הבהמה איכא מ"ד שזריך שיקנה דבר שעושה אותה טרפה כגון הריאה והראש מן הבהמה או מן העובד כשהיא מעוברת אמנם א"ז שיתן העובד כוכבים מעות שזה הראש והריאה אלא סגי שיקנס בפרוטה ואע"פ ששור יותר כפלים אפ"ה אין לחוש משום ציטול מקח שאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר מן (ב) הבהמה: **שזקריין** זוזי מינייהו והדר ביי"ד אהו בו' ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה דממשכה עובד כוכבים קנייה בו' **לא צריבא דבי"ד ורמי למונא דעובד כוכבים.** פירוש אכל לעולם משיכה בעובד כוכבים קונה כדפי' והקשה ר"ת כיון דמשיכה בעובד כוכבים קונה אס כן מעות אינם קונות ואם כן מה היה מועיל המעות שהיו נוטמין ממחלה מ"מ הוי יין נסך בדרשותו של ישראל מיד שנגע בו ועדיין אינו של עובד כוכבים עד שימשכנו כיון דמשיכה קונה ולא מעות ומיד שנגע בו העובד כוכבים נעשה יין נסך ברשות ישראל

צו א מיי' פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה כו סמג לאוין קבה טוש"ע אה"ע ס"ז סעי' י: צו ב מיי' פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה כ סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד ס' קלב סעיף ג:

צו ג מיי' שם הלכ' כו ועיין בהשגות ובספק משנה סמג שם טוש"ע שם סעיף ה:

ק ד ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

קא ו מיי' שם הלכ' כג טוש"ע שם סעיף ב:

קב ז מיי' פ"א מהל' זכיה הלכה יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס' קלב סעיף ז בהג"ה: